

ABONNEMENTSORDNINGER FOR FJERNVARME

For at sikre en samfundsøkonomisk optimal grøn omstilling skal fjernvarmeværker i deres forsyningsområder kunne konkurrere med individuelle varmepumper. Med ophævelsen af forbrugerbindinger er fjernvarmeværkerne nødt til at gøre køb af fjernvarme økonomisk attraktivt for kunderne og ikke kun samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt. Her kan abonnementsordninger være en del af løsningen.

Danmark har et mål om at reducere CO₂-udledningen med 70 % i 2030. Det kræver en omstilling af opvarmningen i Danmark, hvor olie og naturgas afvikles. Fjernvarme er en oplagt grøn afløser. Med bortfald af aftagepligten for blokvarmecentraler og muligheden for at pålægge boliger og mindre erhvervs-ejendomme tilslutningspligt er det dog blevet sværere for fjernvarmeværkerne

at udbrede fjernvarmen. Fjernvarmen skal være et konkurrencedygtigt alternativ til en fornyelse af gasfyret eller individuelle opvarmningsmuligheder.

FJERNVARME I KONKURRENCE MED VARMEPUMPER

Fjernvarmeværker er underlagt projekt-bekendtgørelsens krav om god samfundsøkonomi. Når kommunen skal beslutte, om

et område skal udlægges til fjernvarme, skal det ske på basis af en samfundsøkonomisk analyse. Fjernvarmeværker må kun forsyne nye områder, når det er dokumenteret, at fjernvarme er samfundsøkonomisk bedre end alternativerne, såsom individuelle varmepumper.

Peger analysen på fjernvarme som den samfundsøkonomisk bedste løsning, er det dog ikke nogen garanti for, at fjernvarmen også bliver afsat til forbrugerne i området. Fra 1. januar 2019 blev både aftagepligten for blokvarmecentraler og mulighed for pålæg af tilslutningspligt ophævet.

Ophævelsen har medført, at fjernvarmeværker ikke længere har en sikkerhed for at få de forudsatte indtægter i nye forsyningsområder. Forbrugerne vil frit kunne vælge en varmepumpe fremfor fjernvarme, selvom det underminerer økonomien i det samfundsøkonomisk bedre fjernvarmeprojekt.

I fjernvarmeområder kan forbrugerne dog ikke få tilskud til køb af en varmepumpe. Men mange varmepumpeleverandører tilbyder varmepumper på abonnement. Derfor kan forbrugerne i fjernvarmeområder alligevel få en varmepumpe uden de store engangsudgifter.

FJERNVARME PÅ ABONNEMENT – HVORDAN FUNGERER DET?

Varmeforsyningsloven har fortsat til formål at sikre den samfundsøkonomisk bedste grønne omstilling af energisystemet. Det formål er ikke ophævet. Der er dog reelt kun ét middel tilbage for at opnå det: Prisen.

Kan fjernvarmeværket ikke få et tilstrækkeligt kundegrundlag, vil det blive for dyrt at konvertere området. Hvis den samfundsøkonomisk mest optimale grønne omstilling skal gennemføres, skal fjernvarmeværker i deres forsyningsområde kunne konkurrere med individuelle varmepumper. Der er derfor brug for nytænkning af fjernvarmeværkernes prismodeller.

Ved fjernvarme på abonnement flytter fjernvarmeværket leveringsgrænsen til den sekundære side af varmeveksleren (fjernvarmeunit). Samtidig betaler forbrugeren tilslutningsomkostningerne løbende i stedet for som et engangsbeløb i form af et tilslutningsbidrag. Fjernvarmeværket ejer, drifter og vedligeholder ejendommens fjernvarmeunit.

Det er en sikker og nem løsning for forbrugerne, der slipper for at købe, installere og vedligeholde unitten selv. Prismæssigt er det også enkelt; Alle udgifter til tilslutning, forbrug mv. betales over varmeprisen. En sådan ordning har desuden energimæssige fordele, da det giver fjernvarmeværket mulighed for at styre, så der kan opnås bedre afkøling og mindre varmetab. Der er driftsmæssige og dermed energimæssige fordele for distributionsnettet ved, at fjernvarmen kan optimere driften af de enkelte units.

Sidst, men ikke mindst vil ordningen være konkurrencedygtig i forhold til varmepumper på abonnement. Ligesom ved varmepumper vil tilslutning kunne ske uden de store engangsudgifter for kunden. Fjernvarmeværket vil desuden kunne foretage storindkøb af både units

og installation og kan derved mindske omkostningerne hertil.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER VED OPHØR AF ABONNEMENT

Ved abonnementsordningen betales tilslutningsbidrag og unit over en længere årrække gennem et månedligt fastsat beløb. Men hvordan håndteres de situationer, hvor en forbruger ønsker at ophøre med fjernvarme, inden det er færdigbetalt?

Som en kollektiv varmforsyning er fjernvarmeværker afhængige af, at hver forbruger betaler sin andel af gælden inden en eventuel udtræden. Ellers vil gælden skulle fordeles ud over de tilbageblevne forbrugere, som så bliver mødt med stigende priser. For at beskytte disse forbrugere kan fjernvarmeværker i fjernvarmeaftalen (vedtægter eller leveringsbetingelser) stille krav om, at den udtrædende forbruger betaler udtrædelsesgodtgørelse.

Hvis det er klart anført, vil udtrædelsesgodtgørelsen kunne omfatte forbrugers andel i gælden vedrørende units og tilslutning. Det kræver, at der føres internt regnskab over ordningen, hvilket også i almindelighed må være nødvendigt for at sikre, at omkostninger i forbindelse med ordningen kun betales af dem, der deltager i ordningen.

PRAKSIS OMKRING ABONNEMENTSORDNINGER

Forsyningstilsynet har tilladt flytning af leveringsgrænsen netop med begrundelse i drifts- og energioptimering af fjernvarmesystemet.

Løbende betaling af tilslutningsomkostningerne og units er i overensstemmelse med afskrivningsreglerne, hvis betalingsperioden ikke overstiger 30 år. Via det interne regnskab over ordningen kan det sikres, at det overholdes.

For kommuner kan spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget være af særlig betydning, da kommunalt ejede fjernvarmevirksomheder kun kan varetage de opgaver, der er hjemmel til i varmforsyningsloven. Kommuner har hjemmel til at varetage kollektiv varmforsyning og hertil tilknyttede aktiviteter.

Efter gældende praksis kan fjernvarmeværker flytte leveringsgrænsen som en del af den kollektive varmforsyning. Det er muligt kun at gøre det som standard i nye områder, mens det kan tilbydes til eksisterende forbrugere, der allerede har en unit. Det er ikke afklaret, om en helt frivillig ordning for units, hvor forbrugerne kan vælge til og fra, må tilbydes som en del af fjernvarmeværkets hovedvirksomhed.

Hvis kommuner kun kan etablere en frivillig ordning med units som en tilknyttet aktivitet, skal kommunale fjernvarmeværker udøve aktiviteten separat på kommercielle vilkår og uden kommunal garantistillelse for lån. For andelsselskaber ville det ligeledes betyde, at der ikke kan opnås kommunegaranti.

Meget taler for, at abonnementsordninger kan tilbydes som en del af den kollektive varmforsyning. Forøgelse af forbrugernes valgfrihed har været formålet med at ophæve forbrugerbindinger som tilslutnings- og aftagepligt. At kunne tilbyde konkurrencedygtige priser er i dag en forudsætning for, at godkendte fjernvarmeprojekter kan gennemføres. Abonnementsordninger kan derfor forventes at blive det nye normale. De fremmer optimal udnyttelse af de samfundsmæssige investeringer i fjernvarme og dermed i grøn omstilling.

DE FØRSTE ERFARINGER MED ABONNEMENTSORDNINGER

De første erfaringer med abonnementsordninger er positive. Erfaringerne viser, at der er stor opbakning til sådanne løsninger, og at der indtil videre ikke har været problemer med at få nye kunder og fastholde dem. Det er dog vigtigt at understrege, at der bør fastsættes klare leveringsvilkår, hvor der bl.a. tages stilling til, hvad der skal betales i de tilfælde, hvor udtrædelse bliver relevant ■

Line Markert
Partner, advokat
lma@horten.dk

Eigil Worm
Senioradvokat
ewo@horten.dk

Renée Van Naerssen
Advokat
rvn@horten.dk